

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Korespondencja sztuk Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

<p>Kierunek studiów Filmoznawstwo i kultura mediów</p> <p>Specjalność Filmoznawstwo intermedialne</p> <p>Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej</p> <p>Poziom studiów studia drugiego stopnia</p> <p>Forma studiów studia stacjonarne</p> <p>Profil studiów profil ogólnoakademicki</p>	<p>Cykl dydaktyczny 2023/24</p> <p>Kod zajęć 03FKMFINS.21S.05258.23</p> <p>Języki wykładowe polski</p> <p>Obligatoryjność Obowiązkowy</p> <p>Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe</p>	
<p>Koordynator zajęć</p>	Radosław Okulicz-Kozaryn	
<p>Prowadzący zajęcia</p>	Radosław Okulicz-Kozaryn	
<p>Okres Semestr 1</p>	<p>Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną</p>	<p>Liczba punktów ECTS 4</p>

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	prezentacja kształtowania się nowoczesnego systemu sztuk i rozumienia ich korespondencji z uwzględnieniem wybranych koncepcji z zakresu literaturoznawstwa, historii sztuki, muzykologii oraz medioznawstwa
C2	definiowanie kategorii estetycznych obejmujących wszystkie sztuki, jak też niektórych pojęć przenoszonych z jednej dziedziny na pozostałe
C3	rozpatrzenie zjawisk synestezji i syntezy sztuk w odniesieniu do procesu twórczego, budowy i odbioru filmu
C4	przedstawienie przykładowych analiz i interpretacji utworów wielotworzywowych, a zwłaszcza dzieł filmowych intencjonalnie odwołujących się do zjawiska korespondencji sztuk
C5	wprowadzenie w problematykę konkurencji, wyodrębniania i określania specyfiki sztuk, w tym rozumienia filmu jako sztuki autonomicznej

Wymagania wstępne

Znajomość podstawowych faktów z historii kultury i pojęć z zakresu estetyki

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma rozbudowaną wiedzę o estetyce filmu, w szczególności filmu artystycznego, jako dzieła wielotworzywowego, korzystającego ze zdobyczy innych sztuk, odwołującego się niekiedy do zdolności synestetycznych i dążącego do ich syntezy; zna również stanowiska akcentujące odrębność sztuk, w tym odrębność sztuki filmowej	FKM_K2_W01, FKM_K2_W02, FKM_K2_W03, FKM_K2_W04, FKM_K2_W05, FKM_K2_W06, FKM_K2_W08, FKM_K2_W09, FKM_K2_W13, FKM_K2_W15, FKM_K2_W16	Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	umie posługiwać się terminologią związaną z zagadnieniem synergii sztuk, rozróżniać pojęcia i kompetencje synestety i senestetyka, charakteryzować wybrane teorie i metody opisu dzieł wielotworzywowych, powstałe na gruncie literaturoznawstwa, historii sztuki i muzykologii i medioznawstwa	FKM_K2_U01	Test
U2	potrafi analizować i interpretować film pod względem jego związków z innymi dziedzinami sztuki oraz sztuką rozumianą jako artystyczna jedność, a także korzystać z narzędzi i metod właściwych dla badań interdyscyplinarnych	FKM_K2_U02, FKM_K2_U05	Test
U3	posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin humanistycznych	FKM_K2_U04	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Naturalne podłoże korespondencji sztuk: § Zjawisko „szarej godziny” § Zdolność synestezji. § „Natura jest świątynią”, w której „wonie, dźwięki i barwy odpowiadają sobie”. Znaczenie „Correspondances” Charlesa Baudelaire’a. Gesamtkunstwerk Richarda Wagnera.	W1, U1, U2, U3	Wykład
2.	Systematyka sztuk i sieć powiązań między nimi § Ukształtowanie nowoczesnego systemu sztuk. Sztuki kardynalne. Miejsce filmu. § Geniusze i autorzy, talenty wielokierunkowe, talenty komplementarne. Związki artystyczne, towarzystwa, cyganerie, zespoły artystyczne. Bohema na planie. § Korespondencja i sztuka, synestezja i synestetyka - dociekania terminologiczne. Klasyczna i nieklasyczna jedność sztuk.	W1, U1, U2, U3	Wykład
3.	Dawne i pradawne źródła jedności sztuk § Orfeusz, orficy, orfizm. § Pitagoreizm i jedność wszechświata. § Trójjedyna chorea, dramat liturgiczny, opera, Les Ballets Russes, Les Ballets Suédois.	W1, U1, U2, U3	Wykład
4.	Spór o granice sztuk § Mit Laokoona: o od milczenia do krzyku, o Gotthold Ephraim Lessing, Arthur Schopenhauer, Irving Babbitt. § Paragone i polypragmosyne, pragnienie wyższości i nieznośna ciekawość wszystkiego. § Podsumowanie w świetle koncepcji Mario Praza, Etienne'a Souriau, Marshalla McLuhana, Daniela Albrighta, Wernera Faustlicha.	W1, U1, U2, U3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	<p>1. Test sprawdza opanowanie materiału wykładowego i znajomość wybranych lektur.</p> <p>2. Z lektur figurujących na liście dodatkowej trzeba będzie wybrać trzy dowolne pozycje.</p> <p>bardzo dobry (bdb; 5,0): Student w pełni opanował materiał wykładowy i wykazał się znajomością lektur.</p> <p>dobry plus (+db; 4,5): Student w dużej mierze opanował materiał wykładowy i wykazał się znajomością lektur.</p> <p>dobry (db; 4,0): Student opanował materiał wykładowy i wykazał się znajomością lektur.</p> <p>dostateczny plus (+dst; 3,5): Student w określonym jedynie zakresie opanował materiał wykładowy i nieznacznie wykazał się znajomością lektur.</p> <p>dostateczny (dst; 3,0): Student słabo opanował materiał wykładowy i wykazał się znikomą znajomością lektur.</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0): Student nie opanował materiału wykładowego i nie wykazał się znajomością lektur.</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. Charles Baudelaire, *Correspondances*; Oddźwięki

Dodatkowa

1. Daniel Albright, *Panaesthetics. On the Unity and Diversity of Arts*, Yale 2012
2. Daniel Albright, *Untwisting the Serpent. Modernism in Music, Literature and Other Arts*, Chicago 2000
3. Arystoteles, Horacy, Pseudo-Longinos, *Trzy poetyki klasyczne*, tłum i wstęp T. Sinko, Wrocław 1951
4. Irving Babbitt, *The New Laokoon. An Essay on the Confusion of the Arts*, Boston-New York 1910
5. Jan Białostocki, *Sztuka i myśl humanistyczna. Studia z dziejów sztuki i myśli o sztuce*, Warszawa 1966, tu zwłaszcza: *Styl i modus w sztukach plastycznych*
6. Charles Baudelaire, *Sztuka romantyczna*, tłum. E. Burska, S. Cichowicz, A. Kijowski, T. Swoboda, Gdańsk 2004, tu zwłaszcza: *Richard Wagner i Tannhäuser w Paryżu*
7. Charles Baudelaire, *Kwiaty zła*, wybór M. Leśniewska i J. Brzozowski, redakcja i postłowie J. Brzozowski, Kraków 1990; tu zwłaszcza: *Correspondances*, *Oddźwięki*
8. Philippe Beaussant, *Przejścia. Z Renesansu do Baroku*, tłum. W. Klenczon, Warszawa 2017
9. Ernst Robert Curtius, *Literatura europejska i łacińskie średniowiecze*, przeł. i oprac. A. Borowski, Kraków 2009
10. Eugène Delacroix, *Dzienniki*, dowolne wydanie
11. Carl Dahlhaus, H. Eggebrecht, *Co to jest muzyka?*, tłum. D. Lachowska, wstęp M. Bristiger, Warszawa 1985
12. Werner Faulstich, *Estetyka filmu. Badania nad filmem science fiction Wojna światów (1953/1954)* Byrona Haskina, przekład M. Ksaprzyk, K. Kozłowski, przedmowa i opracowanie K. Kozłowski, Poznań 2017
13. *Filmkunst. Studien an den Grenzen der Künste und Medien*, hrsg. von H. Keazor, F. Liptay, S. Marschall, Marburg 2011
14. John Gage, *Kolor i znaczenie*, przeł. J. Holzman, A. Żakiewicz, Kraków 2010
15. John Gage, *Kolor i kultura*, przeł. J. Holzman, Kraków 2008;
16. Maria Gołaszewska, *Estetyka pięciu zmysłów*, Warszawa-Kraków 1997
17. Ernst Hans Gombrich, *Sztuka i złudzenie. O psychologii przedstawiania obrazowego*, przeł. J. Zarański, Warszawa 1981
18. Ernst Hans Gombrich, *Obraz wizualny*, w: *Symbole i symbolika*, red. M. Głowiński, Warszawa 1991
19. Ernst Hans Gombrich, *Pisma o sztuce i kulturze*, wybór i oprac. R. Woodfield, przeł. D. Folga-Januszewska, S. Jaszczyńska, M. Wrześniak i in., red. D. Folga-Januszewska, Kraków 2011
20. Ryszard Kasperowicz, *Figury zbawienia? Idea „religii sztuk” w wybranych koncepcjach artystycznych XIX stulecia*, Lublin 2010
21. *Kino wobec sztuk. Związki - inspiracje - przenikanie*, red. D. Skotarczak, J. Nowakowski, Poznań 2007
22. Krzysztof Kozłowski, *Co to jest medium?*, „Images” 2011, nr 15-16
23. Krzysztof Kozłowski, *Opera i dramat muzyczny. Szkice*, Poznań 2006, tu zwłaszcza: *Sługa trzech panów. Troisty żywot opery*
24. Krzysztof Kozłowski, *Stanley Kubrick. Filmowa polifonia sztuk*, Warszawa 2013
25. Gotthold Ephraim Lessing, *Laokoon, czyli o granicach malarstwa i poezji*, przeł. H. Zymon-Dębicki, oprac. J. Maurin-Białostocka, Wrocław 1962
26. Clive Staples Lewis, *Odrzucony obraz. Wprowadzenie do literatury średniowiecznej i renesansowej*, Warszawa 1896
27. Katarzyna Lisiecka, *Fuzja sztuk i horyzontów. Arystotelesowski paradygmat opery*, Poznań 2019

28. Arthur O. Lovejoy, *Wielki łańcuch bytu. Studium historii pewnej idei*, tłum. A. Przybysławski, Gdańsk 2009
29. Jurij Łotman, *Struktura tekstu artystycznego*, przeł. A. Tanalska, Warszawa 1984
30. Susanne Marschall, *Farbe im Kino*, Marburg 2009
31. Marshall McLuhan, *Zrozumieć media. Przedłużenie człowieka*, przeł. N. Szczucka, Warszawa 2004
32. Edgar Morin, *Kino i wyobraźnia*, przeł. K. Eberhardt, Warszawa 1975
33. Philippe-Alain Michaud, *Aby Warburg and the image in Motion*, transl. S. Howkes, foreword G. Didi-Huberman, New York 2004
34. *Oddźwięki, odbicia, odcienie. Wiek XIX wobec sztuk*, red. A. Borkowska-Rychlewska, R. Okulicz-Kozaryn, pomysł tomu i współredakcja A. Krawczyk, K. Karpińska, Poznań 2020
35. Radosław Okulicz-Kozaryn, *Całość świata o szarej godzinie. Dalekosiężne konsekwencje niepozornego rytuału*, „Zeszyty Artystyczne” 2016, nr 2 (29)
36. *Moderniści o sztuce*, wybrała, przełożyła i wstępem opatrzyła E. Grabska, Warszawa 1971;
37. Erwin Panofsky, *Studia z historii sztuki*, wybór, oprac. i post. J. Białostocki, Warszawa 1971, tu zwłaszcza: *Ikonografia i ikonologia*
38. *Pogranicza i korespondencje sztuk*, pod red. T. Cieślukowskiej i J. Sławińskiego, Wrocław 1980
39. Mario Praz, *Mnemosyne. Rzecz o powinowactwie literatury i sztuk plastycznych*, przeł. W. Jekiel, Warszawa 1981
40. Pseudo-Dionizy Areopagita, *Pisma teologiczne*, tłum. M. Dzielska, przedmowa T. Stępień, Kraków 2055, tam w szczególności traktat *Hierarchia niebiańska*
41. Maria Rzepińska, *Historia koloru w dziejach malarstwa europejskiego*, Kraków 1983
42. Oliver Sacks, *Muzykofilia. Opowieści o muzyce i mózgu*, tłum. J. Łoziński, Poznań 2009
43. Arthur Schopenhauer, *Świat jako wola i przedstawienie*, tłum. J. Garewicz, Warszawa 1994
44. Roger Scruton, *Muzyka jest ważna*, tłum. K. Marczak, Kraków 2020
45. *Słowo i obraz*, red. A. Morawińska, Warszawa 1982
46. Etienne Souriau, *La correspondance des arts. Elements d'esthetique comparée* Paris 1947, 1969
47. Etienne Souriau, *Sztuka i filozofia*, „Sztuka i Filozofia” 1990, nr 3
48. Juliusz Starzyński, *O romantycznej syntezie sztuk*. Delacroix, Chopin, Baudelaire, Warszawa 1965
49. Władysław Tatarkiewicz, *Parerga*, Warszawa 1978, tu zwłaszcza rozdz. *Integracja sztuk*
50. Boris Uspienski, *Poetyka kompozycji. Struktura tekstu artystycznego i typologia form kompozycji*, przeł. P. Fast, Katowice 1997
51. Leonardo da Vinci, *Paragone*, przeł. M. Rzepińska, Wrocław 1953
52. *Aby Warburg, Narodziny Wenus i inne szkice renesansowe*, przeł. i wstępem opatrzył R. Kasperowicz, notę edytorską oprac. K. Mazzucco, Gdańsk 2010
53. Irena Wojnar, *Estetyczna samowiedza człowieka*, Warszawa 1982
54. Ilona Woronow, *Romantyczna idea korespondencji sztuk*, Kraków 2008
55. *Ut pictura poesis*, red. M. Skwara i S. Wysłouch, Gdańsk 2006
56. Seweryna Wysłouch, *Literatura a sztuki wizualne*, Warszawa 1994
57. Edward Zwolski, *Chorea. Muza i bóstwo w religii greckiej*, Warszawa 1978

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	40
Przygotowanie do zaliczenia	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FKM_K2_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem nowej wiedzy (z zakresu filmoznawstwa i literaturoznawstwa oraz obszarów pokrewnych), a także formułować na tej podstawie krytyczne sądy;
FKM_K2_U02	Absolwent/ka potrafi innowacyjnie analizować, syntetyzować i interpretować określone treści, z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi badawczych, pozwalających na oryginalne rozwiązywanie złożonych i nietypowych problemów w zakresie filmoznawstwa i dyscyplin pokrewnych (np. literaturoznawstwa, historii sztuki);
FKM_K2_U04	Absolwent/ka potrafi integrować złożoną wiedzę z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych, interdyscyplinarnych zadaniach badawczych;
FKM_K2_U05	Absolwent/ka potrafi przeprowadzić zaawansowaną, krytyczną analizę, interpretację i syntezę różnych rodzajów wytworów kultury, ze szczególnym uwzględnieniem kultury filmowej, medialnej, literackiej i artystycznej, z uwzględnieniem nowych osiągnięć humanistyki;
FKM_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną nauk humanistycznych, zwłaszcza filmoznawstwa i literaturoznawstwa, oraz złożone zależności między nimi;
FKM_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu zaawansowaną, specjalistyczną terminologię wykorzystywaną w badaniach tekstów kultury, głównie literackich i filmowych;
FKM_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię, teorie i metodologie z zakresu interdyscyplinarnej nauki o filmie (ze szczególnym uwzględnieniem dyscypliny literaturoznawstwa);
FKM_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania filmoznawstwa z literaturoznawstwem oraz innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi, pozwalające na integrowanie wiedzy z zakresu rozmaitych dyscyplin naukowych a także dostrzeganie złożonych zależności między nimi;
FKM_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu współczesne dokonania filmoznawstwa, medioznawstwa i literaturoznawstwa oraz reprezentujących je ośrodków i szkół badawczych;
FKM_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu zaawansowane metody analizy, interpretacji, etycznego i estetycznego wartościowania oraz problematyzowania różnych wytworów kultury, właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie nauki o filmie i literaturze;
FKM_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę oraz zasady i formy funkcjonowania współczesnego życia kulturalnego, a także wybranych instytucji kultury, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstów filmowych i literackich;
FKM_K2_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu zaawansowane ujęcia teoretyczne z zakresu myśli filmowej oraz kwestie dotyczące ich historycznej zmienności;
FKM_K2_W13	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu związki filmu z innymi sztukami i mediami oraz złożone zależności między nimi, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstów literackich;
FKM_K2_W15	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu złożone problemy i terminy z zakresu teorii i historii mediów oraz medialnej estetyki filmu;
FKM_K2_W16	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu funkcjonalność zaawansowanych narzędzi badań interdyscyplinarnych i ich pochodzenie literaturoznawcze, a także sposoby ich wykorzystania w działaniach analityczno-interpretacyjnych;